

Sygn. akt: I Ns 124/17

POSTANOWIENIE

Dnia 31 stycznia 2019 r.

Sąd Rejonowy w Chełmnie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Monika Mleczko-Pawlikowska
-----------------	--------------------------------

Protokolant:	sekretarz sądowy Dominika Ritter
--------------	----------------------------------

po rozpoznaniu w dniu 31 stycznia 2019 r. w Chełmnie

na rozprawie

sprawy z wniosku W. G. i E. G.

z udziałem (...) S.A. z siedzibą w G.

o ustanowienie służebności przesyłu

postanawia:

1. Oddalić wniosek.
2. Zasądzić od wnioskodawców W. G. i E. G. solidarnie na rzecz uczestnika (...) S.A. z siedzibą w G. kwotę 497 zł (czterysta dziewięćdziesiąt siedem złotych 00/100 groszy) tytułem zwrotu kosztów postępowania.

UZASADNIENIE

Wnioskodawcy W. G. i E. G. reprezentowani przez profesjonalnego pełnomocnika, wnieśli do Sądu Rejonowego w Chełmnie o:

1. odpłatne ustanowienie służebności przesyłu obciążającej nieruchomości wnioskodawców obejmujące działki o numerach ewidencyjnych: (...),(...), (...), (...) (...) (...) dla których tutejszy Sąd prowadzi księgi wieczyste: (...), (...), (...), (...) na rzecz przedsiębiorstwa przesyłowego (...) S.A. w W. Oddział w T., której treścią jest:

- znoszenie prawa wstępu, posadowienia, utrzymywania, remontu, odbudowy linii energetycznych wysokiego napięcia 110 kV o długości 393 metrów wraz z prawem korzystania ze strefy ochronnej oraz strefy technicznej o szerokości 30 metrów,
- znoszenie prawa wstępu, posadowienia, utrzymywania, remontu, odbudowy linii energetycznej średniego napięcia o długości 634 metrów wraz z prawem korzystania ze strefy ochronnej oraz strefy technicznej o szerokości 12 metrów,

- znoszenie prawa wstępu, posadowienia, utrzymywania, remontu, odbudowy linii energetycznej niskiego napięcia o długości 82 metrów wraz z prawem korzystania ze strefy ochronnej oraz strefy technicznej o szerokości 6 metrów,

na powierzchni tych nieruchomości oraz prawa korzystania z nieruchomości obciążonej w zakresie niezbędnym do dokonywania konserwacji, remontów, modernizacji urządzeń przesyłowych w postaci linii energetycznych i słupów.

2. Zasądzenie od uczestnika postępowania na rzecz wnioskodawców kwoty 83 814 zł tytułem odpowiedniego wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od kwoty 83 814 zł od dnia wydania postanowienia do dnia zapłaty.

3. Zasądzenie od uczestnika na rzecz wnioskodawców kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wniosku pełnomocnik wnioskodawców wskazał, iż wnioskodawcy są właścicielami nieruchomości opisanych w żądaniu wniosku. Na przedmiotowych nieruchomościach są posadowione linie energetyczne wysokiego napięcia, średniego napięcia i niskiego napięcia. Przedmiotowe linie stanowią własność uczestnika (...) S.A. z siedzibą w G.. Urządzenia te w znacznym stopniu ograniczają prawo własności wnioskodawców i uniemożliwiają swobodne zagospodarowanie działki, między innymi poprzez ograniczenie zdolności inwestycyjnych na nieruchomości oraz obniżenie jakości, funkcjonalności i wartości nieruchomości. Pełnomocnik wnioskodawców szczegółowo uzasadnił wysokość żądanego wynagrodzenia za ustanowienie służebności tj. kwoty 83 814 zł, a także odniósł się do kwestii tego czy uczestnik jest posiadaczem służebności o treści odpowiadającej służebności przesyłu, skutkującej zasiedzeniem tej służebności. Pismem z dnia 19.01.2016r. wnioskodawcy wezwali uczestnika do dobrowolnego ustanowienia aktem notarialnym służebności przesyłu, proponując wynagrodzenie w wysokości 288 538,38 zł, płatnym jednorazowo w dniu podpisania umowy. Uczestnik nie zgodził się na zaproponowaną kwotę.

Postanowieniem z dnia 31 marca 2017r., które uprawomocniło się w dniu 19.04.2017r. Sąd Rejonowy w Chełmie stwierdził swą niewłaściwość miejscową i przekazał sprawę do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Chełmie.

W odpowiedzi na wniosek uczestnik (...) S.A. z siedzibą w G. wniósł o oddalenie wniosku oraz o zasądzenie od wnioskodawcy na swoją rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu odpowiedzi na wniosek pełnomocnik uczestnika potwierdził, iż na nieruchomościach wnioskodawców znajdują się urządzenia elektroenergetyczne stanowiące własność uczestnika i szczegółowo opisał te urządzenia wraz z długością i szerokością pasa służebności. Wbrew twierdzeniom wnioskodawców na nieruchomościach objętych wnioskiem nie znajdują się linie napowietrzne wysokiego napięcia 110 kV. Uczestnik podniósł zarzut zasiedzenia służebności gruntowych o treści odpowiadającej służebności przesyłu, a więc posiadania tytułu prawnego do korzystania z nieruchomości wnioskodawców. W dalszej części pisma procesowego pełnomocnik uczestnika szczegółowo wskazał datę początkową biegu terminu przedawnienia, przesłanki zasiedzenia oraz upływ wymaganego terminu do zasiedzenia służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu. Uczestnik podniósł, iż posiada tytuł prawny do korzystania z przedmiotowych nieruchomości w związku z posadowieniem na nich urządzeń elektroenergetycznych. Tytułem tym są służebności o treści odpowiadającej służebnościom przesyłu nabyte w drodze zasiedzenia. Uczestnik zakwestionował wysokość proponowanego wynagrodzenia za ustanowienie służebności, wskazując, iż jest ono znacznie zawyżone i nie odpowiada aktualnym cenom obowiązującym na rynku nieruchomości.

Pismem procesowym z dnia 15 września 2018r. pełnomocnik wnioskodawców zmienił wniosek w części w ten sposób, iż wyeliminował z opisu treści prawa służebności linie wysokiego napięcia, a także wniósł o wydanie postanowienia wstępnego w przedmiocie zasadności wniosku o odpłatne ustanowienie służebności przesyłu.

Postanowieniem z dnia 10 października 2017r. zawieszono niniejsze postępowanie do czasu rozstrzygnięcia sprawy (...)toczącej się przed tutejszym Sądem o zasiedzenie służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu.

Pismem procesowym z dnia 6 sierpnia 2018r. uczestnik wniósł o podjęcie zawieszzonego postępowania w związku z prawomocnym zakończeniem sprawy(...)wniósł o oddalenie wniosku o ustanowienie służebności przesyłu i cofnął wszystkie wnioski dowodowe.

Postanowieniem z dnia 16 listopada 2018r. podjęto zawieszzone postępowanie.

Sąd ustalił, co następuje:

W. G. i E. G. są współwłaścicielami we wspólność ustawowej majątkowej małżeńskiej nieruchomości położonych w B., gmina L. obejmujących działki ewidencyjne nr:

- 76/2 dla której prowadzona jest przez tutejszy sąd księga wieczysta (...)
- 89 dla której prowadzona jest przez tutejszy sąd księga wieczysta (...)
- 90 i 91/3 dla których prowadzona jest przez tutejszy sąd księga wieczysta (...)

oraz nieruchomości położonych w miejscowości S., gmina P. obejmujących działki ewidencyjne nr (...) dla której prowadzona jest przez tutejszy sąd księga wieczysta (...)/

/dowody: wypisy z rejestru gruntów i wyrys z mapy k. 17 - 19, odpisy zwykle ksiąg wieczystych k. 20 -40, kopia mapy ewidencyjnej k. 43/

Na nieruchomościach wnioskodawców posadowione są następujące urządzenia elektroenergetyczne należące do uczestnika postępowania:

- działka nr (...): linia napowietrzna średniego napięcia (...) – (...) o długości pasa służebności 95 m, szerokości 6,4 m obejmująca jeden słup pojedynczy,
- działka nr (...): linia napowietrzna średniego napięcia (...) – (...) o długości pasa służebności 50 m, szerokości 6,4 m obejmująca jeden słup pojedynczy oraz linia napowietrzna niskiego napięcia 0,4 kV zasilana ze stacji transformatorowej (...) wraz z podwieszoną na niej linią (...)– (...) o długości pasa służebności 268 m, szerokości 6,4 m obejmująca trzy słupy pojedyncze,
- działka nr (...): linia napowietrzna średniego napięcia (...)– (...) o długości pasa służebności 141 m, szerokości 6,4 m obejmująca jeden słup pojedynczy oraz linia napowietrzna niskiego napięcia 0,4 kV zasilana ze stacji transformatorowej (...) o długości pasa służebności 44 m, szerokości 2 m,
- działka nr (...) linia napowietrzna niskiego napięcia 0,4 kV zasilana ze stacji transformatorowej (...) o długości pasa służebności 33 m, szerokości 2 m, 1 słup z odciągami,
- działka nr (...) linia napowietrzna średniego napięcia (...) (...) L. – C. o historycznej nazwie B. – S. o długości pasa służebności 51 m w granicy, szerokości 3,2 m obejmująca jeden słup pojedynczy w granicy,
- działka nr (...) linia napowietrzna średniego napięcia(...) (...) L. – C. o historycznej nazwie B. – S. o długości pasa służebności 38 m w granicy, szerokości 3,2 m.

/dowód: protokół odbioru technicznego nr(...)k. 80 – 81, plan sytuacyjny k. 82 – 83, protokół odbioru technicznego nr (...) k. 84, mapa k. 85, wykaz smrodków trwałych k. 86 - 87

Pismem z dnia 19.01.2016r. wnioskodawcy reprezentowani przez profesjonalnego pełnomocnika, wezwali uczestnika do dobrowolnego ustanowienia aktem notarialnym służebności przesyłu za wynagrodzeniem w wysokości 288 538,38 zł, płatnym jednorazowo w dniu podpisania umowy. Do dnia wniesienia wniosku strony nie doszły do porozumienia.

/dowód: wezwanie do zapłaty k. 13 – 16, okoliczność bezsporna/

Postanowieniem w sprawie(...)z dnia 22 maja 2018 r., które uprawomocniło się w dniu 21 lipca 2018r. Sąd Rejonowy w Chełmnie stwierdził, iż uczestnik (...) S.A. z siedzibą w G.:

- z upływem dnia 9 grudnia 2000r. nabył w drodze zasiedzenia służebności gruntowe o treści odpowiadającej służebnościom przesyłu, polegające na znoszeniu istnienia na nieruchomościach obciążonych i w przestrzeni nad i pod powierzchnią tychże nieruchomości urządzeń przesyłowych i instalacji elektroenergetycznych wchodzących w skład linii napowietrznej średniego napięcia(...) odgałęzienie kierunku stacja transformatorowa (...) oraz na prawie korzystania z nieruchomości obciążonych w zakresie niezbędnym do eksploatacji, konserwacji, remontów i modernizacji tychże urządzeń i instalacji wraz z prawem wejścia i wjazdu na teren nieruchomości odpowiednim sprzętem, obciążające nieruchomości stanowiące obecnie własność uczestników postępowania E. G. i W. G., położonej w miejscowości B., oznaczonej w ewidencji gruntów jako: działka nr (...) dla której Sąd Rejonowy w Chełmnie V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą (...) oraz działki o numerach (...), dla których Sąd Rejonowy w Chełmnie V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgi wieczyste (...),
- z upływem dnia 1 stycznia 1985r. nabył w drodze zasiedzenia służebności gruntowe o treści odpowiadającej służebnościom przesyłu, polegające na znoszeniu istnienia na nieruchomościach obciążonych i w przestrzeni nad i pod powierzchnią tychże nieruchomości urządzeń przesyłowych i instalacji elektroenergetycznych wchodzących w skład linii napowietrznej niskiego napięcia 0,4 kV zasilanej ze stacji transformatorowej (...) wraz z podwieszoną na niej linią napowietrzną średniego napięcia 15 kV zasilającą stację transformatorową (...), linii napowietrznej niskiego napięcia 0,4 kV zasilanej ze stacji transformatorowej (...) oraz na prawie korzystania z nieruchomości obciążonych w zakresie niezbędnym do eksploatacji, konserwacji, remontów i modernizacji tychże urządzeń i instalacji wraz z prawem wejścia i wjazdu na teren nieruchomości odpowiednim sprzętem, obciążające nieruchomości stanowiące obecnie własność uczestników postępowania E. G. i W. G., położone w miejscowości B., oznaczone w ewidencji gruntów jako działka o numerze (...) dla której Sąd Rejonowy w Chełmnie V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą (...), działka o numerze (...) dla której Sąd Rejonowy w Chełmnie V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą (...) oraz działkę o numerze (...) dla których Sąd Rejonowy w Chełmnie V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą (...).
- z upływem dnia 24 grudnia 2005r. nabył w drodze zasiedzenia służebność gruntową o treści odpowiadającej służebności przesyłu, polegającą na znoszeniu istnienia na nieruchomości obciążonej i w przestrzeni nad i pod powierzchnią tejże nieruchomości urządzeń przesyłowych i instalacji elektroenergetycznych wchodzących w skład linii napowietrznej wysokiego napięcia 15 kV (...) L. - C. oraz na prawie korzystania z nieruchomości obciążonej w zakresie niezbędnym do eksploatacji, konserwacji, remontów i modernizacji tychże urządzeń i instalacji wraz z prawem wejścia i wjazdu na teren nieruchomości odpowiednim sprzętem, obciążającą nieruchomość stanowiącą obecnie własność uczestnika postępowania E. G. i W. G., położoną w miejscowości S., oznaczoną w ewidencji gruntów jako działki o numerach (...), dla której Sąd Rejonowy w Chełmnie numerze (...).

/dowód: postanowienie z dnia 22 listopada 2018r. k. 128 – 129 akt (...)/

Sąd zważył, co następuje.

Powyższy stan faktyczny ustalono w oparciu o dokumenty dołączone przez wnioskodawców i uczestnika. Stanowiły one wiarygodny środek dowodowy, gdyż ich rzetelność i autentyczność nie zostały w toku procesu podważone, a i sąd nie znalazł podstaw do kwestionowania ich autentyczności, czy też prawdziwości twierdzeń w nich zawartych. Pomiędzy stronami w zasadzie bezsporny był rodzaj oraz ilość urządzeń elektroenergetycznych, a także miejsce

ich posadowienia na nieruchomości wnioskodawców, skoro pełnomocnik wnioskodawców pismem procesowym z dnia 15.09.2017r. zmodyfikował wniosek, poprzez wyeliminowanie z opisu treści prawa służebności linii wysokiego napięcia.

Sąd oddalił wnioski dowodowe wnioskodawców o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z dziedziny wyceny i szacowania nieruchomości na okoliczność ustanowienia służebności przesyłu, biegłego geodety w celu sporządzenia projektu przebiegu służebności, biegłego z dziedziny budowy i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych na okoliczność ustanowienia służebności przesyłu, dokonania oględzin nieruchomości, a także przesłuchania wnioskodawców, albowiem prawomocne zakończenie postępowania w sprawie (...), w którym Sąd ustalił, iż uczestnikowi przysługuje tytuł prawny do korzystania z nieruchomości wnioskodawców czyniło te wnioski bezprzedmiotowymi oraz prowadzącymi do nieuzasadnionego przedłużenia niniejszego postępowania, a także narażenia strony na poniesienie wydatków związanych z opiniami biegłych trzech specjalności. Uczestnik pismem procesowym z dnia 6 sierpnia 2018r. cofnął wszystkie wnioski dowodowe.

Przechodząc do rozważań prawnych, podkreślić należało, iż postawą ustanowienia na nieruchomości służebności przesyłu jest przepis art. 305¹ kc. Zgodnie z brzmieniem tego przepisu, nieruchomość można obciążyć na rzecz przedsiębiorcy, który zamierza wybudować lub którego własność stanowią urządzenia, o których mowa w art. 49 § 1, prawem polegającym na tym, że przedsiębiorca może korzystać w oznaczonym zakresie z nieruchomości obciążonej, zgodnie z przeznaczeniem tych urządzeń (służebność przesyłu). Zgodnie zaś z dyspozycją art. 305² § 2 kc, jeżeli przedsiębiorca odmawia zawarcia umowy o ustanowienie służebności przesyłu, a jest ona konieczna do korzystania z urządzeń, o których mowa w art. 49 § 1, właściciel nieruchomości może żądać odpowiedniego wynagrodzenia w zamian za ustanowienie służebności przesyłu.

Ustanowienia służebności przesyłu właściciel nieruchomości może żądać tylko wtedy, gdy służebność ta jest konieczna do właściwego korzystania z urządzeń, a niemożliwe jest ustanowienie tej służebności w drodze umowy. Co do zasady przesłanka ta będzie spełniona, gdy na nieruchomości posadowione są urządzenia przesyłowe. Właściciel nieruchomości, który żąda, aby jego nieruchomość została obciążona służebnością przesyłu, musi wykazać, że służebność taka jest konieczna do korzystania przez przedsiębiorcę z urządzeń przesyłowych. Do właściwego korzystania z urządzeń niezbędne jest dokonywanie ich napraw i konserwacji, a niekiedy nawet wymiany, zatem zawsze będzie istniała potrzeba wchodzenia na teren nieruchomości w celu dokonywania tych czynności.

Natomiast przesłanka konieczności ustanowienia służebności do korzystania z urządzeń przesyłowych nie będzie spełniona w sytuacji, gdy przedsiębiorca przesyłowy posiada już tytuł prawny niezbędny do korzystania z nieruchomości dla wykonywania ciężących na nim obowiązków związanych z własnością urządzeń przesyłowych, przy czym chodzi tu o każdy tytuł prawny. Wniosek o ustanowienie służebności przesyłu za wynagrodzeniem podlega oddaleniu w przypadku, gdy służebność została nabyta przez zasiedzenie (tak komentarz do art. 305⁽²⁾ kodeksu cywilnego, pod red. (...), wyd. 20/b(...), system Legalis)

W okolicznościach niniejszej sprawy, w toku postępowania w sprawie(...) o stwierdzenie zasiedzenia służebności gruntowych o treści odpowiadającej służebności przesyłu na nieruchomościach wnioskodawców, toczącej się między tymi samymi uczestnikami ustalono, iż uczestnik (...) S.A. w G. posiada tytuł prawny do korzystania z nieruchomości uczestników, albowiem nabył w drodze zasiedzenia służebności gruntowe o treści odpowiadającej służebności przesyłu. Zatem w sprawie o zasiedzenie służebności przesyłu, która miała charakter prejudycjalny w stosunku do niniejszej sprawy zostało prawomocnie ustalone, iż uczestnik postępowania – przedsiębiorca przesyłowy posiada tytuł prawny do korzystania z nieruchomości wnioskodawców, które to nieruchomości obejmuje wniosek o ustanowienie służebności przesyłu.

Zgodnie z art. 365§ 1 kpc orzeczenie prawomocne wiąże nie tylko strony i sąd który je wydał, lecz również inne sądy. Sąd orzekający w niniejszej sprawie jest zatem związany ustalonym w sprawie (...) stanem faktycznym a w konsekwencji stanem prawnym, iż uczestnik postępowania – przedsiębiorca przesyłowy posiada tytuł prawny do korzystania z nieruchomości wnioskodawców. Poczynienie bowiem innych ustaleń w niniejszej sprawie i przyjęcie

innej oceny prawnej w zakresie posiadania lub nie tytułu prawnego do korzystania z nieruchomości, prowadziłyby do istnienia w obrocie prawnym dwóch sprzecznych z sobą orzeczeń.

W ocenie Sądu w sytuacji ustalenia, iż przedsiębiorstwo przesyłowe posiada tytuł prawny do korzystania z nieruchomości bezprzedmiotowym i niedopuszczalnym stało się ponowne ograniczanie prawa właściciela nieruchomości do korzystania z jego nieruchomości, w takim samym zakresie, jaki wynika z służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu i służebności przesyłu nabytych w drodze zasiedzenia. Bezprzedmiotowym było również badanie zakresu tego prawa, tj. jaką szerokość czy długość winien mieć pas służebności, skoro zostało to już prawomocnie ustalone.

Reasumując, w kontekście stanu faktycznego niniejszej sprawy stwierdzić należało, iż przesłanka, by służebność przesyłu była konieczna do korzystania z urządzeń przesyłowych – nie została spełniona. Mając na uwadze powyższe na podstawie art. 305² § 2 kc a contrario orzeczono jak w pkt I postanowienia.

O kosztach postępowania orzeczono jak w punkcie 2 sentencji postanowienia na podstawie art. 520 § 2 kpc. Zgodnie z tym przepisem, jeżeli jednak uczestnicy są w różnym stopniu zainteresowani w wyniku postępowania lub interesy ich są sprzeczne, sąd może stosunkowo rozdzielić obowiązek zwrotu kosztów lub włożyć go na jednego z uczestników w całości. To samo dotyczy zwrotu kosztów postępowania wyłożonych przez uczestników.

Pogląd, iż w sprawie o ustanowienie służebności przesyłu interesy uczestników są sporne, wyraził Sąd Okręgowy w Toruniu między innymi w postanowieniu z dnia 3 października 2017r. wydanym w sprawie (...), rozpoznawanej na podstawie podobnego stanu faktycznego i prawnego. Sąd Okręgowy zauważył, iż uczestnik żądając w odpowiedzi na wniosek jego oddalenia, kwestionował twierdzenia wnioskodawczyni, stanowiące postawę wniosku, podnosząc zarzut zasiedzenia służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu. Zarzut ten uczestnik podnosił już na etapie przedsądowej wymiany pism między stronami. Okoliczności sprawy były więc sporne, gdyż wnioskodawczyni żądała ustanowienia służebności przesyłu za wynagrodzeniem, podczas gdy uczestnik podważając tezy wniosku, poprzez podniesienie zarzutu zasiedzenia przedmiotowej służebności stworzył opozycję interesów, uzasadniającą po oddaleniu wniosku orzeczenie o kosztach postępowania z odstąpieniem od reguły wyrażonej w art. 520§ 1 kpc.

W rozpoznawanej sprawie zachodziły identyczne okoliczności. Uczestnik już na etapie przedsądowej wymiany pism między stronami, podniósł brak konieczności dokonywania dodatkowej regulacji prawnej w kwestii posadowionych na nieruchomościach wnioskodawców urządzeń elektroenergetycznych, z uwagi na nabycie z mocy prawa służebności w drodze zasiedzenia (pismo z dnia 26.09.2016r. k. 19 akt). Zatem podzielając pogląd wyrażony przez Sąd Okręgowy, okoliczności te i fakt oddalenia wniosku, uzasadniały orzeczenie o kosztach postępowania z odstąpieniem od reguły wyrażonej w art. 520§ 1 kpc.

Na zasądzoną kwotę 497 zł składały się: kwota 480 zł tytułem wynagrodzenia profesjonalnego pełnomocnika uczestnika zgodnie z § 5 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz kwota 17 zł tytułem opłaty skarbowej od dokumentu stwierdzającego udzielenie pełnomocnictwa.